بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2015/HC-A/306
- އިސްތިއުނާފު ހުށަހަޅާފަރާތް:

* ނަން: އަބްދުލްބާސިޠު މުޙައްމަދު
* އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A138655
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: މ.ނޫރުއްސަބާހް/ ކ.މާލެ
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: -

- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތްތައް:

* ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
* އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: -
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: -
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: -

- ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: 15 ޛުލްޤަޢިދާ 1436 / 30 އޯގަސްޓް 2015
- ނިމުނު ތާރީޚު: 27 ޛުލްޙިއްޖާ 1437 / 29 ސެޕްޓެމްބަރު 2016

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 1390/Cr-C/2011
- ނިންމި ކޯޓު: ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް: ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރު ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެކޮށް ގެންގުޅުން.

* ޙުކުމްކުރި ތާރީޚު: 29 ނޮވެމްބަރު 2011 *ނިމުނު ތާރީޚު: 14 ޖޫން 2015

- މައްސަލަބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު: އަލީ ސަމީރު، ފަނޑިޔާރު: އަބްދުﷲ ހަމީދު، ފަނޑިޔާރު: އަބްދުﷲ ދީދީ

- **ދައުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1390/Cr-C/2011 ޤަޟިއްޔާ ނިމިފައިވާގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއެއްގޮތް ނުވާކަމަށްބުނެ އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކޮށްދިނުން އެދި މ.ނޫރުއްސަބާހް އަބްދުލްވާހިދު (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A138655) ގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބެލެވިފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މިޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ބައްދަލުވާ ފަރާތަކީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހެވެ.

- **ޝަރަޢުކުރުވުން ނުކުތާތައް:**

01- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1390/Cr-C/2011 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓަށް ބެލިއިރު، އެޤަޟިއްޔާއަކީ، އަބްދުލްވާހިދު މުޙައްމަދު، 02 ޖުލައި 2008 ދުވަހުގެ 23:20 ހާއިރު، ދުނިޔޭމާއިން ނިކުމެ މަޖީދީމަގުގައި ޕާކްކުރުމަށް ހުރި ސަވާރިކުރަކޮށް އުޅުއިރު، މިނާގެ އަތުގައި ހިފާގެންހުރި ހުންނަ ވަރުގެ ކަނޑިއެއް އޮތުމަށް ދުށްކަމަށް ޕޮލިސް ސަރުކިއުލަރ ހިފައިގެންފައި މުޙައްމަދުއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/75ރ. (ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގެނައުން މަނާ ތަކެތީގެ ޤާނޫނު) ގެ 02 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 01 ވަނަ ނަންބަރާއި 09 ވަނަ މާއްދާއާއި ބަލާފައި އެޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ނ) ގެ ދަށުން އަބްދުލްވާހިދު މުޙައްމަދުގެ މައްޗަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރު އެތެރެކުރުން ގެންގުޅުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާކުރުމުން ބެލުނު މައްސަލައެއްކަން އެނގެންއޮތުމާއި،

އެޤަޟިއްޔާގައި ޙުކުމްކުރައްވާފައިވަނީ، "ދަންވަރު، މާލެ / މ.ނޫރުއްސަބާހް އަބްދުލްވާހިދު މުޙައްމަދުގެ މައްޗަށް ދައުލަތުން ކުރަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރު އެތެރެކުރުން ގެންގުޅުމުގެ ކުށުގެ މިދައުވާ ޝަރީޢަތުން ބެލިބެލުމުން، އަބްދުލްވާހިދު މުޙައްމަދު، 02 ޖުލައި 2008 ދުވަހުގެ 23:20 ހާއިރު، ދުނިޔޭމާއިން ނިކުމެ މަޖީދީމަގުގައި ޕާކްކުރުމަށް ހުރި ސަވާރިކުރަކޮށް އުޅުއިރު، މިނާގެ އަތުގައި ހިފާގެންހުރި ހުންނަ ވަރުގެ ކަނޑިއެއް، ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ހެކިތަކުން ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވާތީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރު ގެންގުޅުމުގެ ކުށުން މާލެ/ މ.ނޫރުއްސަބާހް އަބްދުލްވާހިދު މުޙައްމަދު ކުށްވެރިކޮށް، މިއީ މިނާގެ މައްޗަށް މިބާވަތުގެ ކުށެއް ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވާ ފުރަތަމަ ފަހަރުކަމަށްވާތީ، މިކުށުގެ އުޤޫބާތުގެ ގޮތުން ޖޭލު

ނަންބަރު 4/75ރ. (ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގެނައުން މަނާ ތަކެތީގެ ޤާނޫނު) ގެ 02 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 01 ވަނަ ނަންބަރާއި، 09 ވަނަ މާއްދާއި ޙަވާލާދީ، އެޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން 10 (ދިހައެއް) އަހަރުދުވަހަށް، އަދި ޤާނޫނިއާ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން 05 (ފަހެއް) އަހަރުދުވަހަށް، އެކުޖުމްލަ 15 (ފަނަރަ) އަހަރުދުވަހުގެ ޖުމްލަމުއްދަތަށް މާލެ/ މ.ނޫރުއްސަބާހު ޢަބްދުލްވައްހާބު މުޙައްމަދު ޖަލަށްލުމަށް ހުކުމްކޮށް މިޤަޟިއްޔާ ނިންމީއެވެ." މިފަދައިންނެވެ.

02- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1390/Cr-C/2011 ޤަޟިއްޔާ ނިމިފައިވާގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއެއްގޮތް ނުވާކަމަށްބުނެ އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކޮށްދިނުން އެދި މ.ނޫރުއްސަބާހު ޢަބްދުލްވައްހާބު މުޙައްމަދުގެ ފަރާތުން 05 (ފަހެއް) ނުކުތާއެއް ހުށަހަޅައި ބަޔާންކޮށްފައިވޭ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ؛

(ހ) ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއިން ހިންގާފައިވާ ޢަބްދުލްވައްހާބު މުޙައްމަދުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވުނު މަސްތުވާތަކެތި ދޫކުރި އެއްޗެއްކަން ހިންގުމުގެ ކުށުގެ ތަޙުޤީޤުކަމަށްވާއިރު، ޢަބްދުލްވައްހާބު މުޙައްމަދުގެ މައްޗަށް ދަޢުވާކުރެވުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1390/Cr-C/2011 ޤަޟިއްޔާއިން އުފުލާފައިވާ ދަޢުވާކަމަށްވާ ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރެއް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރި ގެންގުޅުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާއާއި ދަޢުވާކުރުން ބާރުގެދަށުން ވަކި ކުށުގެ އަމަލެއްކަމަށް އެއީވެސް ވަކިން ތަޙުޤީޤުކުރެވުނު، އަދި އެ ތަޙުޤީޤުގައިވެސް ކުށެއްކުރުމުގެ ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާ މީހަކަށް ޤާނޫނުއަސާސީން ލިބިދީފައިވާ ޙައްޤުތަކާއި ސާފު ޝަރީޢަތެއްގެ ޙައްޤު ކަމަށްވާއިރު، އެގޮތުން ޢަމަލުކުރެއްވުމުގައި، މާރާމާރީ ހިންގުމުގެ ތަޙުޤީޤުގެ ޤަޟިއްޔާ ކުރިއަށް ތަޙުޤީޤު ކުރެވިފައިނުވާ މައްސަލައެއްގެ މައްޗަށް ދަޢުވާއުފުލި ކުރީ ސާބިތުކުރުމަށް ވަކިން ބަލާ ބޭނުމަށް ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

(ށ) ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި، ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި ކަނޑައެޅި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށާއި އަދަބާއި އަދި ކަންކަން އެހެން ޤާނޫނުތަކުން ކަނޑައަޅާ ނުވަތަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށާއި އަދަބާއި އަދި ކަންކަމާ ފުށުއަރާނަމަ އިސްކަން ދެވޭނީ އެޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށާއި، އަދަބާއި ކަންކަމަށް ކަމަށް ބިރުދެއްކުމާއި، ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 23 ވަނަ މާއްދާ (މިޤާނޫނަށް އިސްކަން ދިނުން) މިމާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމާ، އަދި ކުށެއްކުރުމާ، އެ ކުށް ކުރި މީހަކަށް ދޭންވީ ފިޔަވަޅު ގުޅުން ޤާނޫނުތަކާއި އަދަބުކަމަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

ގައި ބަޔާންވެގެން ވަނިކޮށް، ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރާއި އެއްޗެހި ގެންގުޅުމުގެ ކުށުގެ އަދަބަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި، ނުރައްކާތެރި، ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން އަހިސްކުރައިވާ ޙުއި ޖިބުއުގެ ބަރުދުން އަބުދުއްލާބާސިމް މުޙައްމަދު މަޢްރޫފްކާރު ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/75. (ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގެނައުން މަނާކަމުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ދަޢުވާކުރި ޤަޟިއްޔާގެ މައްސަލަ ކުރީ ސާބިތުކުރައްވާފައިވުމުންކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

(ނ) ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ، އަބްދުލްބާސިތު މުޙައްމަދުގެ މައްސަލަ ދައުލަތުން ކޮށްފައިވާ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި ޝަރީޢަތުން ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ ހެކިތަކާއި ފަރާތަކަށް މިފަދަ މައްސަލަ ހުކުމްކުރުމަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ނުވަތަ ސާބިތުކުރުމަށް ކާފީ ހެކި ނެތި ހުކުމް ކޮށްފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

(ރ) ހަތަރުވަނަ ނުކުތާއަކީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި، އެބުނާ ބަދަލު ހުކުމް ޝަރީޢަތަށް ހާޒިރުކުރުމަށް ކުރިއަށް ގެންދެވުނު ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ސުވާލުކުރުމުގެ ހައްޤު ދީފައިނުވާކަމަށް، އިބްތިދާއީ މަރުޙަލާގައި ޝަރީޢަތުގެ ފަރާތުން ދިފާޢުގައި ހުށަހެޅި ހެކިން ބާރުނުފަސް ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

(ބ) ފަސްވަނަ ނުކުތާއަކީ، ޖިނާއީ ކުރިމަތީ ދަޢުވާ މީހުންގެ މައްސަލަ ސާބިތުވުމުގެ ބަދަލު، ދެމެދު ފަހަރަށް ހަމަ އެ ކުށުގެ ނުވަތަ އެ ކުށުގެ އަދަބުން ފުރިހަމަވާ އެހެން ކުށެއްގެ ދަޢުވާ އެއާއި މައްސަލަ ކުރިން ނުކުތާފުރަސަތު ދޭން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އިބްތިދާއީ މަރުޙަލާގައި މައްސަލަ ބެލުމުގެ ތެރެއިން ކުށުގެ އަދަބުން ފުރިހަމަވާ އެހެންކުށެއް (މާއްދާގެ ހިންގުން) ގެ މައްސަލަ ދަޢުވާކުރި އެހެން އިސްލާމީ ސާބިތުވެ އެކުށުގެ އަދަބު އާއްމުކޮށް ދިނުމަކަށް ދަތިވާނެ ބޭރުގެ އެހެން ކުށެއްގެ ދަޢުވާކުރި ކުރީ ސާބިތުވުމުގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް އެއްޗެހިތަކުން ދީ އަދަބު އިބްތިދާއީ މަރުޙަލާގައި ދިފާޢުވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

-03 މިމައްސަލައާއި ގުޅިގެން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1390/Cr-C/2011 ޤަޟިއްޔާ ނިމިފައިވާގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއެއްގޮތް ނުވާކަމަށްބުނެ އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކޮށްދިނުން އެދި މ.ނޫރުއްސަބާހު އަބްދުލްހަލީމް މުޙައްމަދުގެ ވަކާލާތުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި، އެނުކުތާތަކާއި ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދަޢުވާކުރައްވާ ވާހަކަތަކާއި، މައްސަލައާއި ގުޅުންހުރި ލިޔެކިޔުންތަކަށް ބަލާއިރު އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަ ނުކުތާގައި، އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1390/Cr-C/2011 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ހިސާބުން ބަޔާނުގައި، މ.ނޫރުއްސަބާހު އަބްދުލްހަލީމް މުޙައްމަދުގެ މައްޗަށް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އުފުލާފައިވާ ދަޢުވާއަކީ، 02 ޖުލައި 2008 މެންދުރުގައި ހ.ފިރިންޖެސް ގޭގެ އިރުން ހުންނަ "މުނިއުގާ" އިން އަބްދުލްހަލީމް މުޙައްމަދު ނިކުމެ މަޑިރިމުގައި ފޮރުވާފައި ހުރި ސައިކަލަކަށް މީހާ އެރިއިރު، މީހާގެ އަތުގައި ޕޮލިތީން ބޭގައި ހުންނަ ވަރުގެ ކަސްޓުއެއް ދުރުކަރަކަށް ޑްރަގްސް ސަރުވިސްގެ ކޮންސްޓަބަލް އިބްރާހިމް ޢަރީފް ޝާހިދު، ގާނޫނު ނަންބަރު 4/75 (ދިވެހިރާއްޖޭގައި ގެންގުޅުން މަނާ ތަކެތީގެ ޤާނޫނު) ގެ 02 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 01 ވަނަ ނަންބަރާއި 09 ވަނަ މާއްދާއާއި ބަލާލާފައި އެޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ނ) ގެ ދަށުން އަބްދުލްހަލީމް މުޙައްމަދުގެ މައްޗަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހަނގުރާމަވެރި އެތެރެކުރުން ގެންގުޅުމުގެ ކުރިން ދައުލަތުން އުފުލާފައިވާ ދަޢުވާއާއި، މިދައުލަތުން އަބްދުލްހަލީމް މުޙައްމަދުގެ އިންކާރުކުރާކަމަށް އަބްދުލްހަލީމް މުޙައްމަދު ބަލަހައްޓާނެ ކަމަށްވެއެވެ.

(ނ) ދެވަނަ ނުކުތާގައި، މިހާދިސާ ހިނގާދިޔަ ތާރީޚުގައި މިފަދަ މައްސަލަތަކުގައި ދަޢުވާކުރުމުން ދިޔައީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ގަވާއިދުން މަނާ ތަކެތީގެ ދަރުނަށްކަމާއި، މިގޮތުން، އެޤާނޫނުގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރު ގައި ދައުލަތުގެ ބޭނުމަކަށް ޚާއްޞަ ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރު ދިވެހިރާއްޖޭއަށް ގެނައުމަކީ ގަވާއިދާ ޚިލާފު ކަމެއްކަން ބަޔާންވެގެން ދާއިރު، އެޤާނޫނުގެ 9 ވަނަ މާއްދާގައި، އެޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްޗެއް، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި މީހެއްގެ އަތުން ފެނުނަސް ހިނދު، އެ އެއްޗަކީ އެ މީހަކަށް ލިބިދިނުމުގެ ސާބިތުކޮށް ނުލިބިގެންވެސް އޭނާ އެއީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި

އެޕީލަންޓްގެން ގެންގުޅޭ ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުއްޓަދައިގެން ގެންގުޅޭ އެއްޗެއްކަމަށް ބަޔާންވެގެން އޮންނަކަމެވެ.

(ނ) ތިންވަނަކަމަކީ، އަބްދުލްވާޙިދު މުޙައްމަދުގެ މައްސަލަ ތަރުޖަމާގެ ކުރަ މިދައުވާގެ ތަޙްޤީޤުގައި އަދި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ކަންހިނގާފައިވާ އިޖުރާއާތުތަކަށް ސަމްބަ ނޫނަކުމުގައި ބުނެ އަބްދުލްވާޙިދު މުޙައްމަދުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ނުކުތާތަކަށްބަލާއިރު، އަބްދުލްވާޙިދު މުޙައްމަދުގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްދީފައިވާ 3 ކަމެއްކަމާއި،

އެއިގެ ޝާހިދުން ހާޒިރުކުރަމަ ކަމަކީ، ތަޙްޤީޤުކުރަންޖެހުނުކަންތަކުގެ މައްސަލަ ދަރުވާކުރަން ފައިލާކުރަމުން ބުނު ހުރަހަށް ނުކުތާތަކަށްބަލާއިރު، މިހެންވީ ކަމަކީ ބަޔާއިރު، މިއީ އަބްދުލްވާޙިދުގެ ކަމަކީ ތަރުޖަމާކުރެވުނު ތުހުމަތުގެ އަތުގައި ކަސިޔަތުން ޖަހާ މާރާމާރީ ހިންގިކަމުގެ މައްސަލަ ތުހުމަތުގެ ފަރާތުން ތަޙުޤީޤުކުރައްވާ ޑިޓެކްޓިވް ކޯޕްރަލް ޖަވާބުން ޑިޓެކްޓިވް ސާޖަންޓް ފާހަގަކުރެވޭ ފަރާތުގެ ޖަވާބުން ބެލެހެއްޓުން މައްސަލަ ތަޙްޤީޤުކުރެއްވި އަބްދުލްވާޙިދު މުޙައްމަދުގެ ކަމަކީ، މިމައްސަލައިގައި އަބްދުލްވާޙިދު މުޙައްމަދުގެ ބަޔާންކުރި، މައްސަލާގައި ވީދެން ހުރިބަޔާނާއި ފެހިކުލަވަރުގެ ބަޔާންނެއްވެފައިވާކަން އޮންނަގޮތް ހޯދިފައިވާ ބައެއް، އަބްދުލްވާޙިދު މުޙައްމަދުގެ ފާހަގަކުރެވޭ ބަލައިގަތުމަށް ބަޔާންވެފައިވާ ޑިޓެކްޓިވް ޑިޓެކްޓިވް މުޙައްމަދުގެ ފައިސާ ވަކިވަކިން ގެންގުޅުމުގައި އަބްދުލްވާޙިދު މުޙައްމަދުގެ ކަމަކީ ތަރުޖަމާ ހުށަހަޅާ މައްސަލައިގައި ސެކިއުރިޓީފޯސްގެ ބަޔާންތަކާ ހުރިހާ ތަޙްޤީޤުގެ ކަމުގައި ސަބަބަކީ، އަދި މިކަމުގައި ފާހަގަކުރެވޭ ޑިޓެކްޓިވް ސާޖަންޓްގެ އިބްރާހީމް އަބްދުލްވާޙިދު މުޙައްމަދުގެ ޒަކާތު އިސްވެދިޔަ ޝަކުވާގައި މުޙައްމަދު ތަޙްޤީޤުކުރަމުން ހުރިވަރަކަށް އޮތްކަމާއި،

ދެވަނަކަމަކީ، ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ދައުވާ މިފަދަގޮތުން ސާބިތުވުމުގެ ޝަރުޠު، ދެވަނަ ފަހަރަށް ހަމަ އެ ކުށުގެ ޢަދަދުން ފުރިހަމަވާ އެހެން ކުށެއްގެ ދައުވާ އުފުލުމުގެ މައްސަލަކަން ނިޔާކުރުމަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙަޤީޤަތް، އަބްދުލްވާޙިދު މުޙައްމަދުގެ މައްސަލަ ތުހުމަތުކުރެވުނު ކުށުގެ އަދަދުން ފުރިހަމަވާ އެހެންކުށެއް (މާރާމާރީ ހިންގުން) ގެ މައްސަލަ ދައުވާކޮށް އެކުށު ޢާއްމުކުރެވޭ ސާބިތުވެފައިވާ އިތުރު އަދަދު ރާއްޖެއަށް ގެނައުމަށް ޚިދުމަތްފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ސާބިތުވެފައިވާ ކުށް ދައުވާކުރެވޭ ކުށުގެ ޢަދަދުން ފުރިހަމަވާ ޢަދަދު ޤާނޫނުއަސާސީގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް އެއްކުށަކަށް ދެ އަދަދު އަބްދުލްވާޙިދު މުޙައްމަދަށް ޙުކުމްކުރެވިފައިވާކަން ބެހޭފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، މިކަމުގެ މައްސަލަ ބަލާއިރު، އަބްދުލްވާޙިދު މުޙައްމަދުގެ މައްސަލަ ދަށުކޯޓުގެ ފަރާތުން ދައުވާކޮށްފައިވާ މިހާތަނަށް މާރާމާރީ ހިންގުމާއި، ހުކުމަށްފަހު ހުރިހާކަމެއްގެ ގޮތުގައި ބާރުވެރިވެފައި

އެއްޗެއް ހަޅުގައި އޮޅުމާއި، މިއީ ކުށުގެ މާއްދީ ރުކުންތައް ޘާބިތު ދެކެނެތްކަމާއި، މިހެންކަމުން އަބްދުލްބާސިތު މުޙައްމަދުގެ މައްޗަށް މިދަޢުވައިން ދަޢުވާކޮށްފައި އޮތް ކުށަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި ޚިލާފަށް ކުރުވިފައިވާ ދަޢުވާއެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެކަމާއި،

ތިންވަނަކަމަށް، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި، އެމީހަކު ބޭނުން ހެކިން ޝަރީޢަތަށް ހާޒިރުކޮށްދިނުމަށް ކޯޓުގައި އެދުމާއި، އެހެކިންނާ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ސުވާލުކުރުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާކަމަށް ބަޔާންކުރައްވާފައިވާތީ، އަބްދުލްބާސިތު މުޙައްމަދުގެ ވަކީލުން ދިފާޢުގައި ހުށަހެޅި ހެކިން ޙާޟިރުކުރުމަށްއެދި މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވާކަން ބެލުން ހުށަހެޅި ނުކުތާކަމާއި، މިކަމުގެ މައްޗަށް ބަލާއިރު، އަބްދުލްބާސިތު މުޙައްމަދަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި، ބަޔާންކުރާ ޙައްޤުން އަބްދުލްބާސިތު މުޙައްމަދުގެ ވަކީލުން ހެކިން ޝަރީޢަތަށް ހާޒިރުކޮށްދިނުމަށް ކޯޓުގައި އެދުމުގެ ފުރުޞަތު ދީފައިވާކަމާއި، އެހެންނަމަވެސް އަބްދުލްބާސިތު މުޙައްމަދު ދިފާޢީ ހެކިންގެ ގޮތުގައި ހާޒިރުކޮށްދިނުމަށް އެދިފައިވާ ފަރާތްތަކަށް ޝަރީޢަތަށް ހާޒިރުކޮށްދެއްވިނަމަވެސް، އަބްދުލްބާސިތު މުޙައްމަދު ދިފާޢީ ހެކިން ހާޒިރުކޮށްދެވޭނެ ސާބިތުކުރަން ބޭނުންވާ މިޙާދިސާ ހިނގިދުވަހުގައި އަބްދުލްބާސިތު މިޙާދިސާ ހިނގިވަގުތު ހާޒިރުވެފައިނުވާކަމުގެ މައްޗަށް ހެދިފައިވާ ތަފްސީލު މަސްރަހުގައި، އަބްދުލްބާސިތު މުޙައްމަދު ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހެކިންގެ ޝަހާދަތުން ސާބިތުކުރުމަށް ދައްކާ ދަލީލެއް ނެތްކަމާއި، ހެކިން ހާޒިރުކުރުމުގެ ދިފާޢީ ހަމަޖެހިފައިވާކަން މިމައްސަލަ ނިންމުމުގައި ކަރުދާސް ކޯޓަށް ބަލައިގަންނަ ވަކިކަމަކަށްގެ މަޢުނާ ކޯޓުން ބަލައިގަންނަ ކަމާއި ކަމެއް ހިމެނޭ ޝަރީޢަތުން ހުކުމްދޭ، އަދި ވަކި ހަމަތަކެއްގެ ތަކުރާރު ކަމެއްކަމުގައި މިޤާނޫނުން ބެލުމާއި މަސައްކަތެއްގެ ހަރުމަތަކީ ކޯޓަށް ހާޒިރުކުރަން ބޭނުންވާ ކަން ވީހިނދު ކޯޓުން ހާޒިރުކޮށްދިނުމަށް އެދިފައިވާ ހުރިހާ ކޯޓުގެ މައްޗަށް ވާޖިބުވާކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި އެހެން ބުނެވިފައިވީނަމަވެސް، މައްސަލައާއި ގުޅޭގޮތުން އަބްދުލްބާސިތު މުޙައްމަދުގެ ފަރާތުން ކޯޓަށް ހާޒިރުކޮށްދިނުމަށް އެދިފައިވާ ހެކިން ދަށުކޯޓަށް ހާޒިރުކުރުމަށް އަސާސީ ނުކުތާކަމަށް ބަލައި އެފަރާތުގެ ޝަރީޢަތަށް ހާޒިރުކޮށްނުދީ ޝަރީޢަތް އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބެލެވޭނެކަމަށް ނުކުތާކަމަށް އެހެނީކަމެވެ.

(ރ) ހަތަރުވަނަކަމަށް، އަބްދުލްބާސިތު މުޙައްމަދުގެ މައްޗަށް ދައުވާ އުފުލުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުތަކުގައި ހަމަޖެހިފައި އޮތް ގޮތުގެ ހުކުމްދޭ ކުރުގެ ދައުވާއަށް އަބްދުލްބާސިތު މުޙައްމަދު

އިންސާފުކުރުމުން މިދައުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހެކިންގެ ހެކިބަސްތަކަށް ބަލާލުމުން، ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި 3 ހެކިންވެސް ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދީފައިވާ ހެކިބަހުގައި މިހާދިސާ ހިނގާދިޔަ ތާރީޚުގައި ހެންވޭރު މަޖީދީމަގުގައި ހުންނަ މުނިއުގާރިން އަބްދުލްވަހާބު މުޙައްމަދު ނިޒާރު އެތަނުގައިހުރި ސައިކަލްތަކެއްގެ ހިސާބުން، މީހާގެ އަތުގައި ވެސްޓް ބާއި ހުރިނަވަގުތު ކަނޑައެޅިގެން ދުވަހުގެ ފުލުހުންނަށް ޕެކެޓް ހެކިބަސްދިން ބެލިކޮށް ޖިނާއީ މުއާމަލާތުގެ ދަށުން، މިހެކިންގެ ހެކިބަސް ތަފުސީލުކޮށް ދީފައިވާތީ، އަދި މިހެކިބަހަކީ ޤާނޫނީ ގޮތުން ސަލާމަތް ހެކިބަހެއްކަން ސާބިތުކުރުމަށް މިންވަރު ބެލެވޭތީއެވެ.

(ބ) ފަސްވަނަކަމަކީ، ކުށެއްކުރުމާއި އަދި އެކުށެއްކުރިމީހާއަށް ހުކުމްކުރުމާއިދެމެދު، އެކުރި ކުށުގެ އަދަބަށް ޤާނޫނުން ގެނެސްދޭ ބަދަލުކޮށް ލުއިވެ ދިޔައިމަހަކަ، އެބަދަލަށް ބަލާނީ ވަގުތު ހުކުމް ޤާނޫނުގައިވާ ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދީފައިވާ ބަލާނަކަށްއުފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަނީކަމުގައި، އިބްތިދާއީ މަރުޙަލާގެ މައްސަލަ ބަލާ ކޯޓުން ކުރާ ހުކުމާއި 2008 ވަނަ އަހަރުގައި ކުރިއަށް، އަދި އެކުރީގެ އަދަލު ގެނުވެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ ހިމާޔަތު އެކުލެވޭ ގެންގުޅުމުގެ ކުށުގެ ދައުލާ ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅައިފައިވާ 29 ނޮވެމްބަރ 2011 ގައިކަން މިމައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުން އެނގެން އޮންނަކަމުގައި، ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އިބްތިދާއީ މަރުޙަލާގެ މައްސަލަ އެދުއްވާ އުފުލުމުގެ ކުރިން، ބިލްދުއްލާއި، މަސް ހިޔާރުކުރު ގެންގުޅުން ދެކޮޅުހެދުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިލްދުއްލާއި، ނުރައްކާތެރި ހިޔާރުކުރާ މަސް އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ނަމުގައި ވަކި ޤާއިދާ ޤާނޫނެއް 05 ސެޕްޓެމްބަރ 2010 ވަނަ ދުވަހު އަމަލުކުރަން ފެށޭފައިވާކަމާއި އަދި މިޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަސްޓަމްތަކުގައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/75 (ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގެނައުން މަނާ ތަކެއްޗާގެ ޤާނޫނު) ގެ 13 ވަނަ މާއްދާގައި ކަސްޓަމްތަކުގައިވާ އަދަބުތަކަށްވުރެ މާބޮޑު ތަން ލުއި އަދަބުތަކެއްކަމުގައި، މިހެންކަމުން އިބްތިދާއީ މަރުޙަލާގެ މައްސަލަ ކުރުމުން ދައުވާ ސާބިތުވެކަމުގައިވީނަމަވެސް އެހާގެ މައްސަލަ އަދަބު ކަސްޓަމްތަކުގައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިލްދުއްލާއި، ނުރައްކާތެރި ހިޔާރުކުރާ މަސް އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ކަސްޓަމްތަކުގައިވާ އަދަބުތައް ކަމަށްދޭކަމުގައި އިބްތިދާއީ މަރުޙަލާގެ ފަރާތުން ބުނާ ބުނުމަށް ބަލާއިރު،

އަބްދުލްބާސިތު މުޙައްމަދުގެ ދަޢުވާ އުފުލާފައިވަނީ އަދި [illegible] އަބްދުލްބާސިތު މުޙައްމަދުގެ މައްޗަށް ސާބިތުވެފައިވާ ކުށަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/75 (ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގެނައުން މަނާ ތަކެތީގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގެނައުން މަނާއެއްޗެއް ގެންގުޅުމުގެ ކުށްކަން އެނގެން އޮންނައިރު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/75 (ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގެނައުން މަނާ ތަކެތީގެ ޤާނޫނު) އަކީ މިހާރުވެސް އެޤާނޫނަކީ އަމަލުކުރެވޭ ޤާނޫނެއްކަމުގައި، އެޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އެއްވެސް ކުށެއްގެ އަދަބަކަށްވެސް މިޤާނޫނަކުން ބަދަލެއް އައިސްފައިނުވާކަމާއި، އެޤާނޫނުގެ ދަށުން ޙުކުމް [illegible] އަބްދުލްބާސިތު މުޙައްމަދުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި، ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށާއި [illegible]، ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގެނައުން މަނާ ތަކެތީގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ ޢުންޞުރުތަކާ ތަފާތު ދެ ޢުންޞުރުތަކެއްކަމާއި، އަދި މިދެ [illegible] [illegible] ގޮތް އެއް ވަކި [illegible] [illegible]، މިހެންކަމުން އަބްދުލްބާސިތު މުޙައްމަދުގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ އުފުލުން އަދި އަބްދުލްބާސިތު މުޙައްމަދުގެ މައްޗަށް [illegible] ސާބިތުވެފައިވާ ކުށަކީ އަދަބަށް ބަދަލެއް އައިސް، އެކުށުގެ އަދަބަށް ލުއި ޤާނޫނަކުން [illegible] އެނގެން [illegible]، އަބްދުލްބާސިތު މުޙައްމަދުގެ މައްޗަށް ސާބިތުވެފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/75 (ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގެނައުން މަނާ ތަކެތީގެ ޤާނޫނު) ގައި ބުނެފައިވާ ކުށުގެ އަދަބުގެ ގޮތުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި، ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކުރާ ތިރީ އަދަބު ކަނޑައެޅިދާނެކަމުގައި ބެލެވޭނެކަމަށެވެ.

ވީމާ، އިސްތިއުނާފު ސަބަބުތައް [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންނަށް ފެނުނީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1390/Cr-C/2011 ޤަޟިއްޔާގައި އެކޯޓުން ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމް އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އަބްދުލްބާސިތު މުޙައްމަދުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބަލާއިރު، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1390/Cr-C/2011 ޤަޟިއްޔާގައި އެކޯޓުން ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީވެސް ސަބަބެއް ފެންނަންނެތްކަމުގައެވެ.

- **<u>ޙުކުމް</u>**

ދެންފަހެ، އިސްވެދިޔަ ސަބަބުތައް އެފަދައިން ހުރުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1390/Cr-C/2011 ޤަޟިއްޔާގައި އެކޯޓުން ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމް އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް މ.ނޫރުއްސަބާހު/ އަބްދުލްވާސިޢު މުޙައްމަދުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، އެޤަޟިއްޔާގައި ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމަށް ބަދަލުގެންނަންޖެހޭނެ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް މިޤަޟިއްޔާބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި އެގޮތުގެ މަތިން ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.